

Debr. május 17. Heti vásárunk igen...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt. Félévre 5 frt.

DEBRÉCZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyitványtérre megjelenő közlemény 5 hasábos sor 15 kr.

Nyitványtér.

mielvt háztól s még jólevő vidékre ajánl felügyelő. rendező és kiak: értekezhetni a szerénél.

dó birtok.

mokkertben egy elített. deszkával körül t. disznóhizlalón ki mindenre használható

Dől helyiség

kezből eladó: érteeni szél-utca 2480. tulajdonos Biharilal.

máj 17. Cs. arany 5.86. ezüst 121.50

Oláh Károly. Horostyáni Vándor.

Dr. Patison Kőszvény-gyapuja. Legújabb gyógyszer...

Dr. Patison Kőszvény-gyapuja. Legújabb gyógyszer...

Dr. Patison Kőszvény-gyapuja. Legújabb gyógyszer...

A római szakadók erőködi kísérlete.

Minden kornak megvoltak rajongói és dicshívói. Ezeket, mint amazokat rendszeren jókora adag becsavagy, több hűség és legtöbb önérdék vezette.

Mert a hitújító, vad rajongók, melynek főurója a hűség, becsavagy, és hűnév-hajhászat volt — rendszerint leszorított rendszeren tanakkal a térről azt, mely hűm a n i t a s n a k neveznek, s mely nélkül vallást képzelnünk sem szabad, s innen van az, hogy rendszeren nagy véráldozatok és embertelen kegyetlenségek után érve nyisithetők tanait, melyeket erőszakkal is belégyörtöket embertársaikba.

Ma már hála a köz-felvilágosodottságnak, lejárt a hitért való vértanúság kora s az egyéni meggyőződést nem fojtják el a szentnek káromolt inquisitio véres-szájú szörnyetegei s nem emelnek mágiákat a gondviselés kinyúlására és káromlására. Nem látni többé meztelít öröklő és uszályhorodó koronás főket a Vaticanban.

A józan értelem megtörte a varázst, mely szent Péter utódait mesével határos hatalommal ruházta fel s hűvek nem tekintik többé a papát féltetnek, kiutasításait egyenesen a fellegelken felülről nyeri; hanem érdemileg tisztelik, mint a r. kath. egyház fejét, ki az egyházban a rendet fenntartja és örökdi, hogy tértanok az ő vallásba be ne csuszszanak.

Nem lehet azonban csodálkozni, ha gyakran a magas polczra emelkedett gyarló ember az alsóbb légrétegből kiemelkedve, szédeleg s szemét káprázat fogja el, és nem látja az orvny, mely előtte tárog.

ly orvny szélén áll IX. Pius is. Magasra emelte a véletlen, de szemét káprázat fogta el, egy családka fény lebegvén az előtt, melynek neve capitoliumi nyelven infallibilitás, vagyis csatlalanság!

Es ki tárd az őz egyházonok szeme elé e családka fényt? Egy — magát Jézus nevével nevezett szerzet, melynek multja átkos emlékek van bejegyezve a történelem sötét lapjain, de mely a világosodottság korában elvesztett erejét s most már csak mint a Vatican éléstárának parazítája tengődik s. Péter utódának kegyelméből.

Hogy e rend tagjainak ármányos tervük...

kivitelére legalkalmas eszközül egy „csalhatlan pápát”-t kell hevenyészniök, ez konok meggyőződésük s azt hiszik, ez könnyen sikerül, ha a bíborokok- és püspököknek többségét czéljuknak megnyerhetik.

Azonban a jezsuita-atyák valamit eltévesztettek szem elől. Nevezetesen azt, hogy a karmányok nem fogják összedugott kézzel nézni az államrend fölforgatására czélzó törekvéseket, s erőlyesen föl lépnek minden oly mivelet ellen, mely a polgárok nyugalomát zavarhatná és hűszakadást előidéző zűrzavarkat okozna.

Különösen Magyarországon nincs benne kétség, hogy az infallibilitás ki-mondása a magyar kath. egyházban oly eshetőségekre nyújt kilátást, melyeknek bekövetkezésétől a Vaticanban rettegni kellene.

Ez nem kevesebb lenne, mint a római egyházigazgatóságtól való szakadást, mit ama szakadók a d a r o k adáék, kik az ősi vallást, tévtanokkal elferdítve, akarják hűveik elé tálnali.

Nincs kétség benne, hogy ez esetben Rómából önzómel zudítják a dörgegelmes átkokat a magyar egyház fejére, de erre fölvilágosodott főpapjaink csak szánó mosolylyal válaszolhatnak. A kormányok okvetlenül érdekében áll támogatni ama főpapjainkat, kik Rómában a jezsuiták mivelete ellen egéss erejükkel küzdenek; azonban szükséges lenne, hogy a kormány némi tájékozást is nyújtson püspökneinknek, e tekintetben követendő politikája felől, hogy legyen mire támaszkodniok a curia foudorlati és nyomásai ellenében.

Ott Rómában hiába kiáltják ki a pápa csatlalanságát, ha annak ellenszerét, itthon a „jus placeti” hathatósan alkalmazásba vétetik, mert annak a csatlalanságnak mérge határaink egy sem fog elharapózni.

Abban sincs kétségünk, hogy az európai államok is okvetlenül találják föl oly ellen-szeret, mely azt — XIX. században bem elkészt csatlalanságot takarosan paralyzálni fogja.

Törvényjavaslat

a köztörvényhatóságok rendezéséről. (Folytatás.) VI-dik FEJEZET. A bizottsági tagok és tisztviselők felelősségéről.

73. §. A tisztviselő mindazon kárért, melyet hivatalos eljárásában akár cselekvése, akár mulasztása által szándékosan vagy vétkes gondatlanságból az államnak a törvényhatóságnak, vagy egyeseknek jogtalanul és illetéktelenül okozott — ha a kár szabályos jogorvoslatlall elhárítható nem volt — teljes kárértéssel tartozik.

A kárkeresetek a törvénykezési rendtartás szerint illetékes bíróság hatásköréhez tartoznak. Konok perlekedők a törvényhatóság valamelyik jótékony intézete javára, 500 forintig emelhető pénzbírságra büntethetnek, s a per költségeiben elmarasztalódnak.

74. §. Ha a tisztviselő illetékes meghagyásból s a meghagyás szerint járt el, a kártalanítási keresetek mindig azok ellen intézendőek, a kik a törvénytelen cselekvényt elrendelték.

A bizottság azon tagjai, kik a törvénytelen határozathoz járultak, a károsult irában egyenlőlegesen felelősek, egymás közt azonban a kárértéresre egyenlően kötelezettek.

75. §. Ha a károsult az elmarasztalt tisztviselő vagyontalansága miatt kielégítést nem nyerhetne, vagy nem lehetne kideríteni, hogy a sérelmes határozatra, kik szavaztak: a kárt, a viszkereleti jog fenmaradása mellett, a törvényhatóság pénztára téríti meg. A közpénzték tisztviselő által okozott kárt azonban első sorban azok tartoznak viselni, a kik a pénzkészletre törvény szerinti felügyelet tartoztak s kötelességüket vagy épen nem, vagy nem szabály szerint teljesítették.

76. §. A hivataloskodástól folyó felelősség mindaddig tart, míg a tisztviselő a törvényhatóság által föl nem mentetett. E felmentés csak a törvényhatóság egyeteme iránt felmentő felelősség szünteti meg; az okozott kárért a magánjogi, s a büntös cselekvényekért a büntető törvényekben meghatározott felelősség érintetlen marad.

Törvényjavaslat

a köztörvényhatóságok rendezéséről. (Folytatás.) VI-dik FEJEZET. A bizottsági tagok és tisztviselők felelősségéről.

77. §. A tisztviselő, a segéd- és kezelőszemélyek valamelyik tagját megsejtíti vagy banyagul teljesíti a törvény vagy szabályrendelet által megszabott kötelességét, de tette nem foglalmagában a büntető törvények által tiltott cselekvényt: tiszt keresetnek van helye.

78. §. A tiszt keresetét vizsgáló előzi meg, melyet a tisztviselőre néve a közgyűlés, vagy főispán, a segéd- és kezelőszemélyekre néve az alispán, illetőleg polgármester rendel el.

A vizsgálat elrendelésével egyidőleg a tisztviselő fel is függeszthetik hivatalától. (53., 58. §.)

79. §. A vizsgálatot a törvényhatóság állandó ügyelmei választmánya teljesíti, melyhez két tagot a közgyűlés választ titkos szavazattal, két tagot pedig és az elnököt a főispán nevezi ki a bizottság tagjai közül.

80. §. A vizsgálat eredménye a közgyűlés elébe terjesztendő, mely a tiszt ügyés meghallgatása után, a tiszt kereset megindítása vagy abbanhagyása fölött szótöbbséggel határoz. (49. §.)

Ha el nem rendelné a közgyűlés a tiszt kereset, a belügyminiszter, a főispán (főkirálybíró stb.) indokolt feltérjesztésére elrendelheti.

Törvényjavaslat

a köztörvényhatóságok rendezéséről. (Folytatás.) VI-dik FEJEZET. A bizottsági tagok és tisztviselők felelősségéről.

81. §. Tisztviselőt olyan cselekvényért, mely a törvényt és kötelességét, bizottság feleltet nem vonhat, se ellene tiszt keresetét el nem rendelhet.

82. §. E tiszt kereset fölött a törvényhatóság kebelében s illetőleg fővárosban székelt első folyamodásra királyi törvényszék ítélt.

A törvényszék, ha hiányos a vizsgálat, elrendelheti annak kiegészítését.

A fegyelmi választmány a törvényszék meghagyását teljesíteni köteles.

83. §. A vétkesnek talált tisztviselő és hivatalnok dorgálásra, 500 forintig terjedhető bírságra s a kötelességét ismételve és feltűnően elhanyagolását, mint szintén ama kerengő hírről is, mintha mindezek az eltűntek egy rablóbanda hatalmában lennének, melytől egyszersmind ama tömörkedő házfőbörzs és tolvajlás is származik?

— Arra én nagyon is jól emlékszem Carr. — és arra is, hogy én önmagam ugyanakkor megígértem, hogy szolgálatomat a banda kérekerítésére nézve fölajánlottam, de én akkor azt hitte, hogy nyomokban van és azt szerette volna, hogy a fölfedezés érdeme saját emberére kerüljön.

Törvényjavaslat

a köztörvényhatóságok rendezéséről. (Folytatás.) VI-dik FEJEZET. A bizottsági tagok és tisztviselők felelősségéről.

84. §. Mikor válik bűnössé a tisztviselő és hivatalnok hivatalos kötelességének elhanyagolása vagy az azzal való visszaélés által: a büntető törvény határozza meg.

85. §. Büntények folytán a vizsgálat a büntető eljárás szabványai szerint eszközölthetik.

86. §. Büntető vizsgálat esetében a tisztviselő és hivatalnokot mindig fel kell függeszteni hivatalától.

87. §. A büntető eljárás folytán hozott ítéletet az eljáró törvényszék az alispánnak, illetőleg polgármesternek mindig megküldi, a ki azt, a tisztviselő véleményével, a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

88. §. Ha a vádlott nem itéltetett hivatalvesztésre, vagy nem becsületlenítő büntény miatt marasztaltatik el, azt, hogy az elmarasztalt tisztviselő és hivatalnok megtarthatja-e hivatalát, a közgyűlés dönti el. (49. §.)

Ha a határozatban a főispán (főkirálybíró stb.) vagy az illető tisztviselő és hivatalnok meg nem nyugodnék, a kérdés fölött a belügyminiszter dönt. (Vége köv.)

TÁRCZA.

A tűzpróba.

Regény az amerikai életből. — Irta: Dr. Williams J. B. (Folytatás.) — Gondolja ön Sir, hogy én még valaha járohék atvám barátjának nevére? — Bizton hiszem. Ha én ön helyzetében volnék, nem gyötörném magamat örökké e név után való töprengéssel. Várja ön, míg ugy testileg, mint lelkiileg, tökéletesen fölépül. Akkor nem csupán ama név, de még a bankár is észébe fog jutni. Most ki kell mennem Ralph. Mulassa magát jól és ne erőtesse magát oly nagyon azzal az irással. Nem kell busolni minden ismét jól rendező jó; és ön megéri még azt az időt, midőn ama semmirekellőt az igazság karja utóli.

— Emlékszem már; a legkönyebb esetek egyike volt az azok közül, melyek előttem fölmerhültek. — Könnyű önnek. Leglejelebb detectivneknak megállott az eszük rajta, és én bizonyos vagyok afelől, hogy ha ön a gyilkost föl nem fedezi, napi napig sem puhatólhatunk volna ki. — Én azt hiszem Carr, hogy ön látogatásának nem az a czélya, miszerint bókókat mondjon. Van talán számomra ismét valamely megjelésre váró talány? — Emlékszik-e ön, hogy utóbbi együttlétünk alkalmával több polgárnak eltűnté felől tet-

— Gonosz fickók, mondtam, — szólt az ügyvéd, midőn Carr elbeszélését bevégezte. — De még — kezdé ismét Carr — nem mondtam el önnek a legrosszabbat. Azóta ugyanis nem kevesebb, mint három tekintélyes férfi tűnt titokteljesen és ezek közt dr. Charlton is. — Micsoda? Másodszor is? — Igen. Tegnapelőtt este a dalszínházba ment. Mistress Evelyn fiúve az állítja, hogy a doktor a színház után ő vele ment lakására, honnan éjjel egy órák távozott. Azóta sem nem láták, sem nem hallották fölőle. — És azt hiszik, hogy ő is ama gazok körme közé került? — kérde Carr. — Afelett alig lehet kétkedni. Ő valószínűleg egy vagy más okból gyűlölettel tárgya lett, de miért? azt senki sem tudhatja, mert ő nem volt oly helyzetben, mint a többi eltt, kik nem csak tagjai, de legtevékenyebb férfiai is voltak ama társaságnak, mely a rablóbanda kipuhatolása végett alakult. — És öket eltették láb alól, hogy a többi visszarészesszék? — Kétségkívül. És ennek volt is eredménye. A nevezettek előtne őt a társaság fölcsózták. Páni remegés fogta el a társulat tagjait és azóta senki sem jelent többé meg a gyűlést. — Azon én épen nem csodálkozom. A rendőrség teendője az, a gonoszvevőket a törvénynek átszolgáltatni. — Ez az általános nézet — válaszolt a rendőrfőnök — és épen mivel a rendőrségnek, látáslag tehetősége miatt nagy az igazságtalanság, jöttem önhez, hogy e válságos pillanatban többször igénybevevett tanácsait kikérjem. (Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— Lapunk hétfői száma: közérdeklő közleményekben „Műkevelői előadás” cím alatt egy ujdonság jelent meg, mely több körben kellemetlen benyomást szült. Az illető ujdonság írója fölötte sajnálja, hogy sorai által oly tisztelt hűgyek érzik magukat érintve, kikre a nevezett ujdonság élesebb kifejezései egyáltalán nem vonatkoztathatnak. A kérdéses ujdonság írójának sokkal emelkedettebb fogalmi vannak a gentlemanique modoráról, semhogy akaratosan oly sorokat írhatna, melyek által egy nő talála éreztethetné magát. Az illető ujdonság írója ezért kéri, hogy szerényen egyáltalán nem akart, és sértőknek vehető sorait mindig örömeztöbbon vonja vissza, miután egy tisztelt kéz által a lap szerkesztőségéhez beküldött levélből alkalma volt meggyőződni, hogy az egész kérdéses ujdonság félreírásban alapszik. A kérdéses ujdonság szerzője. — A főnébbsi sorok által a kérdéses ujdonság szerzője bebizonyította kívánata, miszerint mindenkor lovaság kötelességének ismerendit el visszavonni a félreírásban alapuló közleményeket. Másrészt azonban a gyász s mindenkorra kijelentés, hogy sokkal inkább átván hatva a lapirással járó erkölcsi kötelességét, s emhogy visszavonulna bármily pressió előtti. Miután tehát az illető ujdonság szerzője nem tudja, vajlon nincs-e még valakinek a főnébbsi sorok megjelenése után is kifogása a kérdéses hétfői ujdonság ellen: ezenel kijelenti, hogy má s n e m u n e l é g t é t e l t is kész adni a netán jelentkezőknek, ha ugyan a fenálló lovasági szabályok szerint a főnébbsi nyilatkozat után e g e s z k ö z e g m u t a t k o z n e k i l y e l t é t e l e d i s. Található pedig a kérdéses ujdonság szerzője. — Van önnek valami vezérfonala, melynel nyomozásaim kezdeném? — Semmi olyan, melyet vezérfonalnak lehet nevezni. Minden, mint eddig tudunk, itt följegyezve találja ön. — Ezzel egy csomag papírt vett elé zsebéből. — Hagya itt ön nekem e papírokat. Én átvizsgálom ezeket s holnap tudatni fogom önnel, magamra vállalom az ügyet vagy sem. Van-e önnek ideje holnap reggel ilyen tájban ismét beszélni hozzám? — Bizonytal! Sőt még ma este is előjöhetek, ha terhére nem lenne. — Ma estére Williamsburgba igérkeztem. — Akkor tehát reggel okvetlenül előjövök. Ha ön elhatározta magát mester Templeman, az ügyet elválni, nagy gondtól szabadítana engem meg, mert én meg vagy afelől győződve, hogy ha ön észét a látva veti, a gonoszvevő okvetlenül hurokra kerülnek. — Köszönet önnek a bókókért. Mint már mondtam — majd átvizsgálom e papírokat. — A rendőrfőnök távozott és mester Templeman bevégé a látogatás folytán félbehagyott reggelizést. Azután bement, az iródban dolgozó és tündőve üldögélő ifjau váltott pár barátságos szót, s szintén helyet foglalt az asztalnál, hogy a rendőrfőnök irómanya átvizsgálja. — Ezek igen terjedelmes jegyzetek voltak, s a rablóbanda által véghez vitt gonoszvevőket a legkisebb részletekig, mint szintén az eltűnt személyek körülményeinek leírását tartalmazák. Esti 6 órákor mester Templeman elhagyta házáat, hogy — mint azt a rendőrfőnök előtt is emlité — Williamsburgban látogatlak tegyen. (Folyt. köv.)

